

«ایران» روند معاملات سهام در هفته گذشته را بررسی کرد

خواب زمستانی سازمان بورس در هفته اول بهار

در هفته گذشته بازار با ورود پول حقیقی روبه‌رو شد ولی حجم معاملات افزایش محسوسی نداشت

معاملات در بازار نسبت به میانگین اسفند ماه با افزایش قابل توجهی روبه‌رو نبود. این روند نشان‌دهنده کمبود عرضه در بورس است که بهتر است در این خصوص سازمان بورس و اوراق بهادار به‌عنوان نهاد ناظر، با ایجاد زیرساخت‌های مناسب، شفاف‌سازی‌های لازم را برای سهامداران انجام دهد. همچنین لازم است این سازمان با توجه به نکته مورد ذکر، موارد مورد نیاز را به صندوق‌های بازارگردان گوشزد کند تا از بروز هرگونه تخلف احتمالی جلوگیری شود. سازمان بورس باید توجه داشته باشد که افزایش شاخص کل و بازدهی مناسب سرمایه‌گذاری در این بازار گرچه امری مطلوب و مناسب است اما نباید این موضوع به هر قیمتی اتفاق افتد. افزایش بازدهی بدون رونق معاملات و افزایش تأمین مالی بخش مولد در بازار مطلوب نخواهد بود و بروز هرگونه تقلب در معاملات حتی اگر در کوتاه مدت بازدهی‌های مناسبی را به ارمغان آورد، در بلندمدت از درجه کارایی بازار خواهد کاست. روند معاملات بورس در هفته جاری نشان داد که ناظران همچنان در خواب بهاری به سر می‌برند و لازم است که هرچه زودتر هوشیارانه به سر کار خود بازگردند.

■ سرمایه‌گذاران باید به درصد سهام شناور شرکت‌ها توجه داشته باشند. بحث سهام آزاد شناور در سال ۱۳۹۹، موضوعی بود که در بروز حباب بازار نقش اساسی را ایفا کرد. در این سال درصد شناوری سهام کمتر از

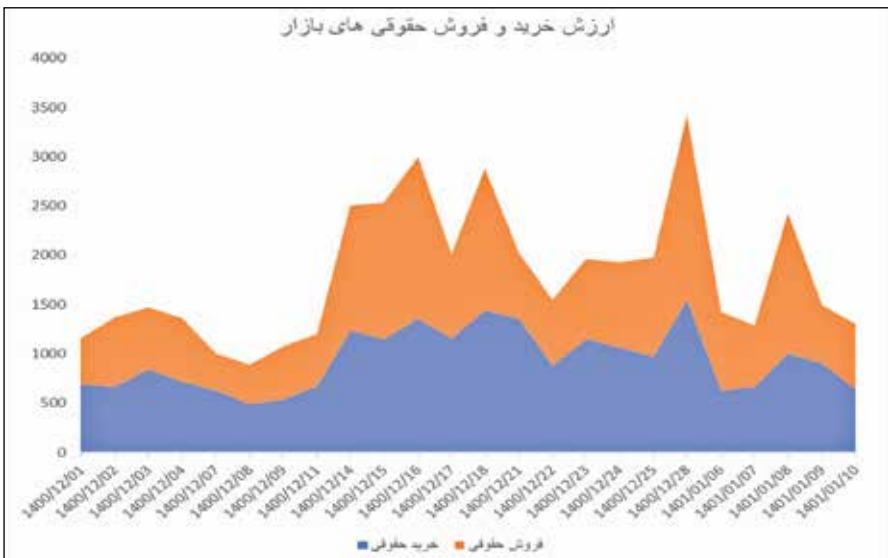
گروه اقتصادی/ هفته اول ۱۴۰۱ برای بازار سهام ایران، سبز شروع شد. با شروع معاملات در روز ۶ فروردین، شاخص روند صعودی خود را آغاز کرد به طوری که در انتهای هفته شاخص کل بورس با رشد ۴ درصدی، در ارتفاع یک میلیون و ۳۳۲ هزار واحدی ایستاد. نکته قابل توجه در معاملات این هفته، ورود نسبی سهامداران حقیقی به بازار بود، روندی که می‌تواند در کنار عوامل بنیادی بازار، منجر به بازگشت رونق و اعتماد عمومی مردم به بازار باشد. اگرچه رشد بازار و بازگشت حقیقی‌ها امری مطلوب به شمار می‌آید اما این روند در صورتی که ساختار نظارتی و اجرایی آمادگی لازم را نداشته باشد می‌تواند بازار را بار دیگر با چالش‌هایی روبه‌رو کند. از این رو لازم است در راستای بهبود عملکرد بازار، دستگاه‌های اجرایی، همواره در بهبود عملکرد خود بکوشند و با افزایش کارایی بازار از بروز حباب‌هایی نظیر آنچه در سال ۱۳۹۹ شاهد آن بودیم، جلوگیری شود.

■ عرضه و تقاضا در مهم است

طی معاملات انجام شده در هفته ابتدایی ۱۴۰۱، بازار با ورود پیوسته حقیقی‌ها روبه‌رو شد. روندی که در روز دوشنبه با ثبت رکورد ۴۰۰ میلیارد تومانی ورود پول حقیقی به بازار، بالاترین رقم خود را در ۹ ماه گذشته به ثبت رساند. در روزهای ابتدایی تقاضای حقیقی‌ها در حالی افزایش یافت که حجم معاملات در مقایسه با میانگین اسفند ماه تغییر چندانی نداشت که این موضوع نشان‌دهنده عدم عرضه سهام به تقاضا کنندگان است. از این رو افزایش تقاضای به وجود آمده در بازار، بار دیگر منجر به افزایش صف‌های خرید شد. در روزهای ابتدایی هفته، اکثر سهام‌های بازار با صف خرید روبه‌رو شدند. ایجاد صف‌های خرید در بازار در حالی بود که در طول یک سال گذشته، مالکیت بخش قابل توجهی از سهام بازار به حقوقی‌ها منتقل شده بود. عدم عرضه سهام در بازار همچنین می‌تواند از قدرت نقد شوندگی بازار و در نهایت از درجه کارایی آن بکاهد. از این رو سیاستگذاران در بازارهای مالی بزرگ دنیا در سیاست‌گذاری‌های خود همواره تقویت دو طرف عرضه و تقاضا، توجه و سیاست‌های خود را طوری تنظیم می‌کنند که در صورت تقویت یک طرف (عرضه یا تقاضا) به طرف دیگر ضربه وارد نکند.

■ بازارگردان‌ها کجا بودند؟

صف‌های خرید نشان‌دهنده عدم توازن عرضه و تقاضا در بازار است که خود می‌تواند عاملی برای کاهش بیشتر عرضه در پی مشاهده تقاضای بالا و افزایش میل به تقاضا و در نتیجه ایجاد حباب‌ها در بازار باشد. این روند که در سال ۱۳۹۹، با بروز رفتار گله‌ای در بازار، پس از مدتی موجب اجتناب آریترتازهای حرفه‌ای از عرضه بیشتر شد، در نهایت کارایی بازار را از بین برد و بازار با بحران روبه‌رو شد. در آن زمان فقدان بازارگردان‌ها در بورس بیش از پیش احساس شد و سازمان بورس با انتشار ابلاغیه‌هایی، زمینه‌های ایجاد صندوق‌های بازارگردانی در صنایع مختلف را مهیا کرد. بازارگردان‌ها وظیفه افزایش نقد شوندگی در بازار را به عهده دارند. برای حل مشکلات نقد شوندگی بازار و جلوگیری از تشکیل مداوم صف‌های خرید و فروش نهادهایی به‌نام بازارگردان و صندوق‌های بازارگردانی تشکیل شده‌اند. بازارگردان‌ها موظفند روزانه تعداد مشخصی از سهام شرکت‌هایی را که در آنها فعالیت دارند معامله کنند. در زمانی که بورس با افزایش تقاضا روبه‌رو شود بازارگردان وظیفه عرضه را به عهده دارد و در زمان افزایش عرضه در بازار، بازارگردان به سنگینی طرف تقاضا کمک و از این طریق از بروز هیجان در بازار جلوگیری می‌کند. در این هفته با افزایش تقاضا در بازار، شاهد افزایش صف‌های خرید بودیم و این در حالی بود که حجم

آیا رونق به بازار سرمایه برمی‌گردد؟

جهش سودآوری شرکت‌های بزرگ بورسی در ۱۴۰۱

فضای اقتصادی، فروش آسان تر نفت و افزایش درآمدهای دولت، می‌توان امید داشت که در غیاب انتظارات تورمی و حتی با وجود افزایش نقدینگی که کم‌کم محتوم به نظر می‌رسد، نرخ تورم حداقل در کوتاه مدت با میان‌مدت ارقام پایینی را تجربه کند مگر اینکه عوامل دیگری تأثیرگذار شوند. همچنین نرخ بهره هم از این روند مستثنا نیست و انتظار می‌رود تحت تأثیر افزایش خالص خرید اوراق توسط بانک مرکزی و کنترل رشد ترازنامه بانک‌ها، نرخ بهره نیز از ثبات برخوردار شود. یکی دیگر از عوامل تأثیرگذار بر اقتصاد و همچنین بازار سرمایه بحث قیمت‌های جهانی کامودیتی‌هاست. اگرچه با شروع سال ۲۰۲۲ میلادی دورنمای رشد نرخ بهره و سیاست‌های انقباضی بانک‌های مرکزی تقویت شده، ولی انتظار می‌رود عوامل مؤثر دیگری همچنان بر قیمت کالاهای پایه ایفا نقش کنند. درگیری‌های اوکراین، شیوع مجدد کرونا در چین، اختلالات و تداوم سیاست‌های مالی تسهیلی حوزه انرژی و تداوم سیاست‌های مالی تسهیلی چین، می‌تواند موازنه را به نفع قیمت کالاهای پایه تغییر دهد و چه در اقتصاد و چه در بازار سرمایه در حوزه نفت، مشتقات، پتروشیمی، معدنی و فلزی وضعیت به مراتب بهتری را نسبت به ۱۴۰۰ شاهد بود، گرچه تداوم فضای پرابهام بین‌المللی قدری پیش‌بینی را سخت خواهد کرد. سودخالص شرکت‌های بزرگ بورسی بر مبنای دلار در سال‌های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ جهش‌های بزرگی را تجربه کرده است. در حالی که در سال ۱۳۹۹ رشد ۲۸ درصد نسبت به میانگین ۳ ساله ۱۳۹۶-۱۳۹۸ و در سال ۱۴۰۰ جهش ۷۸ درصد را نسبت به میانگین مذکور نشان می‌دهد. اگرچه این رشد در هر سه گروه صنعتی فلزی و معدنی، فرآورده پتروشیمی وجود داشته، اما رشد گروه بویژه فلزات به سطوح رکورد تاریخی و عدم رشد متناسب هزینه‌های این شرکت‌ها دلایل اصلی این صعود بوده که به نظر می‌رسد با توجه به قیمت‌های فعلی زنجیره فولاد، فلزات اساسی و محصولات معدنی این امر ادامه دار شود.

آرامی در صفحه ۱۳

بلکه از طریق سقف‌گذاری بر میزان تسهیلات نیز پیگیری شده است. براساس سیاست بانک مرکزی، بانک‌ها ماهانه تا ۲ درصد امکان رشد تسهیلات دارند. اعمال سقف رشد تسهیلات برای کنترل نقدینگی و رشد تورم بوده است. در کنار این، نرخ ذخیره قانونی بانک‌های خاصی نیز افزایش می‌یابد که البته افزایش نرخ ذخیره قانونی به کاهش ورودی نقدینگی می‌انجامد. نکته دیگر اینکه در اثر سیاست‌های انقباض پولی، نرخ‌های بازار پول و اوراق در سطح بالاتری به نسبت تابستان گذشته قرار دارند. به طوری که نرخ بهره بین بانکی، نرخ ریو و نرخ اوراق طی مرداد تا آبان افزایشی بودند. در آذر ماه دولت با استفاده از ابزارهای سیاست پولی، مانع از افزایش بیشتر نرخ شد و در نتیجه نرخ در سطح ۲۱ درصد تثبیت شد و پس از آن در دی ماه مجدداً سیاست کاهش نرخ بازار بین بانکی با استفاده از کاهش نرخ ریو در دستور کار قرار گرفت. همچنین بانک مرکزی طی آبان، آذر و دی سال گذشته بر خلاف سه ماه قبل آن، در موقعیت خریدار وارد بازار ثانویه اوراق شده و خالص خرید اوراق توسط بانک مرکزی نیز افزایش داشت.

به‌طور واضح بودجه سال ۱۴۰۰ با کسری مواجه بود. به نظر می‌رسد در انتهای سال کسری عملیاتی محقق بودجه ۱۴۰۰ در حدود ۲۵۰ هزار میلیارد تومان برآورد می‌شود. با فرض انتشار اوراق و فروش دارایی‌ها، نهایتاً حدود ۱۷۰ همت کسری برای کل سال باقی خواهد ماند. این رقم معادل حدود ۳۵ درصد پایه پولی به نسبت ابتدای سال ۱۴۰۰ است. البته انتشار اوراق، مسیری موقت برای کاهش سرعت رشد پول بوده و از طریق فشار بر ترازنامه بانک‌ها در رشد پایه پولی نقش دارد. رویکرد نسبتاً جدیدی که دولت به کنترل ابعاد کسری اهتمام جدی دارد که در صورت تسهیل فضای بین‌المللی و رفع تحریم‌ها از یک طرف درآمدهای نفتی دولت افزایش می‌یابد و از طرف دیگر تأمین مالی از طریق اوراق به‌دلیل افت انتظارات تورمی کم‌هزینه‌تر خواهد بود. بنابراین می‌توان انتظار داشت با فرض فوق، افزایش تورم ناشی از کسری در سال ۱۴۰۱ کمتر بوده و وضعیت بهتری را شاهد باشیم. نکته دیگر عزم دولت بر کنترل و حتی الامکان کاهش تورم است. با توجه به چشم‌انداز روشن در تسهیل

سال ۱۴۰۰ بازار سرمایه دوم ادامه روند نیمه دوم سال ۱۳۹۹ را طی کرد اما به تدریجی که عمدتاً تحت تأثیر تغییرات داخلی سیاست‌گذاری داخلی و خارجی قرار داشت. شاخص سهام از یک میلیون و ۲۰۰ هزار واحد فروردین به بالاتر از یک میلیون و ۵۰۰ هزار واحد مرداد ماه رسید و مجدداً به کمتر از یک میلیون و ۳۰۰ هزار واحد در ماه‌های انتهایی سال کاهش یافت. هر چند که نرخ ارز با وجود انتظارات نوسانی به علل مختلف بویژه در پاییز و همچنین زمستان مسیر نزولی شدیدی را طی نکرد و سطوح فعلی را حفظ کرد. در همین مدت نرخ بهره در بازار بین بانکی از ۲۰ درصد در فروردین ماه به ۱۸ درصد در مردادماه رسید و مجدداً تا آذر ماه به بالای ۲۱ درصد افزایش یافت. نرخ سود اوراق خزانه نیز از اردیبهشت ماه ابتدا، مسیر ملایم نزولی را طی کرد و از مرداد تا آذرماه از ۲۱ درصد به بالای ۲۵ درصد رسید. براساس آمار نرخ رشد پایه پولی نیز از ابتدای سال با افزایش ۱۸ درصدی از ۲۶ درصد به ۴۲ درصد رسید اما با شروع به کار دولت جدید، مجدداً نزولی شد و به محدوده ۳۵ درصد در آبان ماه بازگشت. واضح است که بخش مهمی از تحولات در نتیجه تغییر نگرش در سیاست‌های پولی و اتخاذ سیاست‌های انقباضی رخ داده که قابل بحث و مذاقه است. در سال گذشته با افزایش ۱۳۷ درصدی بودجه ۱۴۰۰ نسبت به بودجه ۱۳۹۹ و همچنین افزایش سقف تنخواه، دولت توانست مبلغ قابل ملاحظه‌ای را از بانک مرکزی برداشت کند. این مسأله باعث شد رشد پایه پولی ۵ ماهه ابتدایی سال به ۱۳ درصد برسد که رقم بی‌سابقه‌ای است. خوشبختانه از مرداد تا آبان ماه، با ورود دولت جدید رشد پایه پولی تا ۴ درصد کاهش یافت که نسبت به متوسط دوره‌های مشابه جزو رشدهای کم محسوب می‌شود. در حوزه انتشار اوراق در نیمه دوم سال بیش از ۶۰ هزار میلیارد تومان اوراق منتشر شده که انقباض نقدینگی محسوب می‌شود. باید توجه داشت که انقباض پولی نه فقط از طریق کاهش رشد پایه پولی و افزایش انتشار اوراق،

امیرتقی‌خان تجریشی
رئیس هیات مدیره شرکت بورس اوراق بهادار تهران

دستورالعمل پرداخت سود مجامع از طریق سامانه سجام به‌زودی ابلاغ می‌شود

سازمان بورس و اوراق بهادار به انقباض از خدمت در دستگاه‌های اجرایی و شرکت‌های سهامی عام به مدت ۶ ماه تا دو سال محکوم می‌شوند.

در سال گذشته تقریباً ۲۸۰ شرکت سود خود را از طریق سامانه سجام پرداخت کرده‌اند و حدود ۲۰ شرکت هم در حال پرداخت سود خود از این طریق هستند. «مجید عشقی»، رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار هم هشدار داده که شرکت‌های بورسی اگر از طریق سامانه سجام، سود سهام را به سهامداران پرداخت نکنند بر اساس آیین‌نامه انضباطی با آنها برخورد خواهد شد، بنابراین برای اجرایی شدن آن کوتاه نخواهیم آمد. زیرا سهامداران نباید برای دریافت سود اندک، متحمل هزینه و افتتاح حساب‌های مختلف در بانک‌ها شوند.

سامانه سجام، ناشر مکلف است مبلغ سود را ۲۰ درصد جریمه پرداخت کند. سازمان بورس و اوراق بهادار موظف است بر اجرای این بند نظارت کند. مدیران متخلف از اجرای این حکم، با شکایت

گروه اقتصادی/ سازمان بورس و اوراق بهادار، به‌زودی و در ابلاغیه‌ای، پرداخت سود مصوب مجامع تمامی ناشران ثبت شده نزد این سازمان را از طریق سامانه سجام الزامی خواهد کرد.

الزام به پرداخت سود مصوب مجامع تمامی ناشران ثبت شده نزد سازمان بورس و اوراق بهادار از طریق سامانه سجام در راستای عمل به تکلیف قانونی بوده که مجلس شورای اسلامی آن را در بررسی لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ تصویب کرده بود. نمایندگان مجلس شورای اسلامی، شرکت‌های بورسی را موظف به واریز سود مصوب مجامع تمامی ناشران از طریق سجام کرده‌اند.

در صورت تخلف شرکت‌ها، یعنی در صورت پرداخت سودهای توزیعی از هر طریقی به جز

آگهی مناقصه عمومی یک مرحله‌ای

شماره: ۰۱۴۰۰۵۰۱۴۰۰۵۰۰۰۰۰۰۰۰

جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران در نظر دارد نسبت به خرید اقلام مورد نیاز خود به‌شرح جدول ذیل از طریق برگزاری مناقصه عمومی یک مرحله‌ای و از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت اقدام نماید. کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه‌گر (ان علاوه بر ارائه پاکت به‌صورت فیزیکی)، بازگشایی پاکت‌ها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (سنتاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد و لازم است مناقصه‌گران از صورت زمان ضمیمه قبلی نسبت به ثبت نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی، جهت شرکت در مناقصه اقدام نمایند. زمان انتشار مناقصه در ستاد مورخ ۱۴۰۱/۰۱/۱۵ می‌باشد.

ردیف	موضوع	تعداد	تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار	نوع تضمین
۱	خرید چادر امدادی	۳۴/۰۰۰ هزار دستگاه	۲۸/۳۵۹/۶۰۰/۰۰۰ ریال	ضمانت‌نامه بانکی
۱	مهلت زمانی دریافت اسناد از سایت؛ حداکثر تا ساعت ۱۹ مورخ ۱۴۰۱/۰۱/۱۵			
۲	مهلت زمانی ثبت پیشنهاد در سامانه؛ حداکثر تا ساعت ۱۹ مورخ ۱۴۰۱/۰۱/۲۵			
۳	زمان تحویل فیزیکی پاکت؛ تا ساعت ۱۰ صبح مورخ ۱۴۰۱/۰۱/۲۷			
۴	زمان بازگشایی پاکت ساعت ۱۳ مورخ ۱۴۰۱/۰۱/۲۷			
۵	نشانی و شماره تماس؛ تهران- خیابان ولی عصر (عج)- بالاتراز خیابان میرداماد- نبش خیابان رشید یاسمی ساختمان صلح جمعیت هلال احمر- طبقه اول- دبیرخانه کمیسیون معاملات و تلفن ۸۵۶۳۳۳۷۷			
۶	اطلاعات تماس سامانه ستاد جهت انجام مراحل عضویت در سامانه؛ مرکز تماس ۱۴۵۶ دفتر ثبت نام: ۸۸۹۶۹۷۳۷ و ۸۵۱۹۳۷۶۸			

معاونت توسعه منابع انسانی و پشتیبانی - جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران